

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

9. september 2020

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 335 (Alm. del) af 31. august 2020 stillet efter ønske fra Jens Joel (S)

Spørgsmål

Vil ministeren oversende talepapir fra lukket samråd den 31. august 2020 om Økonomisk Redegørelse, jf. FIU alm. del - samrådsspørgsmål V.

Svar

Nedenfor fremgår talepapiret fra samrådet om Økonomisk Redegørelse. Det bemærkes, at det talte ord gælder.

[Indledning]

- Tak for ordet.
- I disse dage er det omkring et halvt år siden, at coronavirus først blev påvist i Danmark.
- Vi har lært meget siden da. Om hvad vi kan gøre for at holde smitten under kontrol. Og om hvor meget vi i fællesskab kan udrette for at holde hånden under danske arbejdspladser og danske virksomheder i en ekstraordinær situation.
- Men der er stadig mange ubekendte. En af dem er den fremtidige økonomiske udvikling.
- Selv om mange er vendt tilbage til en næsten normal hverdag, så er coronavirus stadig i samfundet. Det gælder ikke mindst i udlandet.
- Derfor hviler den prognose, jeg kan præsentere for jer i dag, også på et usikkert grundlag. Der er lagt forudsætninger til grund, som med ét slag kan vise sig ikke at holde stik.

- En central forudsætning er, at den genopretning, som vi allerede nu kan se de første tegn på, vil fortsætte frem til udgangen af 2021.
- Det er der heldigvis gode muligheder for. Men vejen ud af krisen bliver ikke nødvendigvis snorlige. Og risikoen er til stede for, at væksten kan blive afsporet undervejs.

[BNP-vækst og væsentligste forudsætninger]

- Prognosen indeholder et forventet fald i BNP på 4,5 pct. i år, afløst af en vækst næste år på 4,2 pct.
- Det er et markant tilbageslag, men samlet set lidt mere positivt end den prognose, jeg fremlagde i maj.
- Og i sammenligning med en række andre lande ligger vi også i den bedre ende.
- De lidt bedre vækstudsigter skyldes ikke mindst virkningen af de betydelige stimulestiltag, vi har gennemført i en lang række aftaler inden sommerferien.
- De tiltag, vi har gennemført, har allerede rundet 76 mia. kr. i 2020 og 2021, og med forslaget til finansloven for 2021 afsætter vi yderligere midler.
- Vi fører den mest ekspansive finanspolitik, vi kan, inden for ansvarlige finanspolitiske rammer. Vi går derfor helt til underskudsgrænsen for den strukturelle saldo i 2021 som fastsat i budgetloven. Det er økonomisk fornuftigt i den aktuelle situation, hvor der er behov for at genoprette den økonomiske aktivitet og sikre arbejdspladser.

[Konjunkturudsigter på to ben]

- Prognosen er grundlæggende en fortælling på to ben:
- På den ene side er der tegn på, at den indenlandske efterspørgsel klarer sig bedre. Husholdningerne har taget genåbningen til sig.
- Det ses blandt andet ved, at brugen af kortbetalinger har været opadgående de seneste måneder, og nu er tilbage omtrent på niveau med samme tidspunkt sidste år.
- I andet halvår i år og næste år løftes privatforbruget også af blandt andet udbetalingen af tre ugers indefrosne feriepenge samt det skattefrie tilskud på 1.000 kr. til alle ydelsesmodtagere.

- Samtidig har boligmarkedet indtil videre vist sig forholdsvis robust. Og vi understøtter boliginvesteringerne blandt andet med Grøn Boligaftale, som afsætter i alt 30 mia. kr. fra Landsbyggefonden til renovering i den almene boligsektor.
- Det andet ben i prognosen står på mere usikker grund.
- Foreløbige tal for udviklingen i landene omkring os er dystre læsning. Udsigterne er usikre, og det stiller danske eksportvirksomheder over for svære vilkår.
- Det er begivenheder, som vi grundlæggende ikke er herre over, men som kan få alvorlige konsekvenser for den eksport, som er afgørende for genopretningen af dansk økonomi.
- Så vi må forberede os på, at der er risiko for flere dårlige nyheder her i andet halvår.
- Jeg er optaget af at sikre danske eksportvirksomheder de bedst mulige vilkår.
- Derfor har regeringen også nedsat Forum for genstart af dansk eksport med i alt 8 genstartteams.
- Disse teams skal komme med deres indspil til regeringen om, hvor udfordringer for eksporten kræver handling, og hvilke tiltag, der kan gøre mest gavn for at understøtte danske eksporterhverv gennem coronakrisen.

[Tilbageslaget mærkes også på arbejdsmarkedet]

- Krisen har sat tydelige spor på arbejdsmarkedet. Det er uundgåeligt, når økonomien bremser så hårdt op.
- Fra februar til maj faldt antallet af beskæftigede lønmodtagere med 85.000. Men i juni kom der igen 11.000 flere i job, så faldet indtil videre kan opgøres til 74.000 lønmodtagere.
- Det er mange. Og fra februar til juni er ledigheden samtidig steget med 51.000 personer.
- Men der er også lyspunkter. Ledigheden har stabiliseret sig. Virksomhederne slår igen nye stillinger op.
- Samtidig glæder jeg mig over, at det sikkerhedsnet, vi spændte ud under danske arbejdspladser, har virket.

- Lønkompensationsordningen var rette medicin på rette tid. Da krisen var på sit højeste, gjorde næsten en kvart million lønmodtagere brug af ordningen.
- Det er endnu for tidligt at sige, præcist hvor mange der var på lønkompensation hen over sommeren. Men det står klart, at det var markant færre.
- Sammen med de betydelige initiativer, vi i fællesskab har sat i søen for at skubbe på økonomien, skaber det grobund for, at udviklingen på arbejdsmarkedet kan vende til det bedre.
- Vi kommer ikke til at kunne sikre alle job, men jeg ved, at det for alle her i rummet, er højeste prioritet at få det danske arbejdsmarked sikkert gennem krisen.
- Den indsats skal vi fortsætte.

[Offentlige finanser og finanspolitik]

- Lad mig vende mig mod finanspolitikken og udsigterne for de offentlige finanser.
- I den aktuelle situation, hvor coronakrisen stadig sætter sine spor, er det vigtigt, at finanspolitikken bidrager til at genoprette aktiviteten i dansk økonomi og sikre danskernes arbejdspladser.
- Vi har allerede gennemført en lang række stimulus-tiltag, der sætter gang i den økonomiske aktivitet og samtidig styrker den grønne omstilling. Vi har senest indgået en klimaaftale og en aftale om blandt andet at udbetale tre ugers indfrosne feriepenge.
- Det hjælper økonomien godt på vej. Men vi har fortsat en stor opgave foran os.
- Regeringen har derfor præsenteret et finanslovsforslag for 2021, hvor vi tilrettelægger finanspolitikken ekspansivt og udnytter hele manøvrerummet inden for budgetlovens rammer. Det er både ansvarligt og økonomisk fornuftigt i den aktuelle situation.
- Lempelsen af finanspolitikken dækker udgifterne til de stimulus-tiltag, vi allerede har gennemført. Det gælder blandt andet aftalen om at løfte anlægsinvesteringer i kommunerne og regionerne. Samtidig giver lempelsen mulighed for, at vi kan afsætte en reserve til nye stimulus-tiltag for at genoprette dansk økonomi og sikre en effektiv håndtering af sundhedsudfordringerne relateret til COVID-19.

- Det bliver hovedprioriteten for finanspolitikken for 2021. De mange økonomisk-politiske tiltag betyder, at der er udsigt til en stor understøttelse af dansk økonomi set i et historisk perspektiv. Vi skønner, at BNP i 2021 øges med 2,4 pct. – dvs. væksten i 2020 og 2021 tilsammen er ca. 2,4 pct. højere – sammenlignet med et forløb uden de ekspansive finanspolitiske tiltag, der enten allerede er gennemført, eller der nu er sat penge af til på finanslovsforslaget for 2021.
- Og tilsvarende, at beskæftigelsen i 2021 styrkes med 45-50.000 personer i forhold til, hvad den ellers ville have været uden de ekspansive tiltag. Det er en meget markant understøttelse af beskæftigelsen.
- Parallelt med finanslovsforslaget har regeringen fremlagt en ny 2025-ramme, der sætter de overordnede rammer for en grøn, retfærdig og ansvarlig genopretning af dansk økonomi frem mod 2025.
- Frem mod 2025 tilrettelægges finanspolitikken ud fra en justeret profil for den strukturelle saldo, som understøtter genopretningen, ikke bare i 2021 men også i de følgende år.
- Målet om strukturel balance i 2025 fastholdes og nye varige tiltag skal fortsat finansieres på ansvarlig vis.

[Afrunding]

- Så for at runde af, står vi stadig i en alvorlig økonomisk situation. Men vi kan se åbninger i skydækket.
- Der er fortsat stor usikkerhed om det fremtidige forløb, og det kommer i vid udstrækning til at afhænge af forhold, som vi ikke selv er herre over.
- Genopretningen vil tage tid. Det bliver et langt, sejt træk og kommer til at kræve konstant årvågenhed.
- Med forslaget til finansloven for 2021 fører vi en ekspansiv finanspolitik inden for ansvarlige rammer. Det styrker den økonomiske aktivitet og understøtter danske virksomheder og arbejdspladser.
- Det forslag og alt det andet på finansloven ser jeg frem til at drøfte med Folketingets partier i den kommende tid.
- Tak for ordet.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister